

UMOWA (wzór)

sporządzona w dniu ..... 2017 roku w Gródku nad Dunajcem pomiędzy

Gminą Gródek nad Dunajcem

Gródek nad Dunajcem 54

33-318 Gródek nad Dunajcem

zwaną dalej Zamawiającym,

reprezentowaną przez Wójta Gminy Gródek nad Dunajcem – p. Józefa Tobiasza

przy kontrasygnacie: Skarbnika Gminy . Janiny Matusik

a

.....

NIP: .....

REGON: .....

reprezentowaną przez: .....

zwanym w dalszej części umowy Wykonawcą

W wyniku przeprowadzonego przez Zamawiającego postępowania o zamówienie publiczne w trybie przetargu nieograniczonego (Nr sprawy IZP.271.I.8.2017) zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (*tekst jednolity: Dz. U. z 2015r. poz. 2164. z późn.zm.*) - zwaną dalej *ustawą PZP* ostała zawarta umowa o następującej treści:

§ 1

Przedmiot umowy

1. Zamawiający zleca a Wykonawca przyjmuje i zobowiązuje się do wykonania zadania pn.: **„Remont drogi gminnej „Jelna-Niwy do Szkaradka” (nr 290693K) w miejscowości Jelna”**.
2. Wykonawca zobowiązuje się do wykonania przedmiotu umowy zgodnie z dokumentacją przetargową, złożoną ofertą, zasadami wiedzy technicznej i sztuki budowlanej, obowiązującymi przepisami i polskimi normami, uzgodnieniami, poleceniami Zamawiającego/ Inspektora Nadzoru, oddania przedmiotu niniejszej umowy Zamawiającemu w terminie w niej określonym, oraz do usunięcia wad występujących w tym przedmiocie w okresie umownej odpowiedzialności za wady, oraz w okresie rękojmi za wady fizyczne i gwarancji jakości.

§ 2

Termin wykonania zamówienia

1. Termin wykonania zamówienia: **do 30 dni od daty podpisania umowy**.
2. Strony ustalają, że dniem wykonania przedmiotu umowy jest dzień określony końcowym protokołem odbioru robót, który stanowi wyłączny dokument potwierdzający wykonanie przedmiotu umowy.
3. W przypadku wystąpienia szczególnie sprzyjających dla Wykonawcy warunków realizacji przedmiotu zamówienia, termin zakończenia wykonywania umowy może ulec skróceniu na wniosek Wykonawcy.
4. Na wykonawcy ciąży obowiązek powiadomienia o każdym zagrożeniu terminowego wykonania umowy pojawiającego się w toku realizacji umowy.

§ 3

Oświadczenia Wykonawcy

Wykonawca oświadcza, że zapoznał się z warunkami realizacji zamówienia publicznego, dokumentacją przetargową oraz miejscem wykonania zamówienia. Zamówienie przyjmuje do realizacji bez zastrzeżeń i wykona zakres prac według przekazanej dokumentacji, zgodnie z zasadami wiedzy i sztuki budowlanej, za cenę podaną w ofercie, która jest ceną ryczałtową i niezmienną z zastrzeżeniem zmian określonych w niniejszej umowie

§ 4

PRZEDSTAWICIELE STRON

1. Nadzór inwestorski sprawował będzie: .....
2. Inspektor Nadzoru działa w granicach umocowania określonego przepisami ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (*t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 290 z późn. zm.*)

3. Wykonawca ustanawia kierownika robót w osobie: .....,
4. Kierownik robót działać będzie w granicach umocowania określonego w ustawie Prawo budowlane.
5. Inspektor nadzoru jest uprawniony, jeżeli jest to niezbędne dla prawidłowego oraz zgodnego z umową i dokumentacją przetargową wykonania przedmiotu umowy, do wydania Wykonawcy polecenia dokonania takich zmian jakości i ilości lub ich odpowiednich części, które uzna za niezbędne, a Wykonawca zobowiązuje się je wykonać.
6. Wykonawca musi zapewnić Inspektorowi Nadzoru i Zamawiającemu pełną dostępność do robót. Wykonawca jest zobowiązany informować Inspektora Nadzoru, kiedy roboty zanikające oraz ulegające zakryciu będą gotowe do zbadania i odbioru. Jeżeli Wykonawca nie poinformował o tych faktach Inspektora Nadzoru, zobowiązany jest odkryć roboty lub wykonać otwory niezbędne do zbadania robót, a następnie przywrócić roboty do stanu poprzedniego, na koszt i niebezpieczeństwo Wykonawcy.
7. Jeżeli, pomimo dochowania wymogów opisanych w pkt 6, Zamawiający (Inspektor Nadzoru) poweźmie podejrzenia co do jakości wykonanych robót, to poleci Wykonawcy odkryć roboty w takim zakresie, jaki uzna za konieczny. Jeżeli zastrzeżenie Zamawiającego okażą się zasadne to na Wykonawcy ciążyą obowiązki analogiczne jak w przypadku zakrycia robót, o którym mowa w pkt 6 oraz zobowiązany będzie do wykonania tych robót ponownie - zgodnie z zasadami, warunkami oraz dokumentacją na swój koszt.
8. Do kontaktów roboczych, w okresie trwania umowy, strony upoważniają:
  - a. ze strony Wykonawcy: .....
  - b. ze strony Zamawiającego: Paweł Konicki – inspektor w referacie Inwestycji i Zamówień Publicznych.

§ 5

OBOWIĄZKI I UPRAWNIENIA STRON

1. Do obowiązków Zamawiającego należy :
  - a. przekazanie dokumentacji przetargowej (szkice, przekroje, stwior, przedmiar robót) oraz placu budowy najpóźniej do 3 dni od daty podpisania umowy
  - b. zapewnienie nadzoru inwestorskiego, obejmującego wszystkie branże przedmiotu umowy,
  - c. dokonanie odbioru wykonanych robót budowlanych na zasadach określonych w niniejszej umowie
  - d. terminowa zapłata za wykonanie przedmiotu umowy,
2. Zamawiający uprawniony jest do:
  - a. kontrolowania prawidłowości wykonania robót, w szczególności ich jakości, terminowości i użycia właściwych materiałów,
  - b. zgłaszania zastrzeżeń i żądania od Wykonawcy usunięcia z terenu budowy osoby lub osób, które jego zdaniem nie posiadają wymaganych kwalifikacji do wykonywania powierzonych zadań, lub których obecność z innych względów jest uznana przez niego za niepożądaną.
3. Do obowiązków Wykonawcy należy:
  - a. wykonanie przedmiotu umowy zgodnie ze złożoną ofertą, dokumentacją przetargową i obowiązującymi przepisami i normami,
  - b. przekazanie Zamawiającemu kompletu dokumentów umożliwiających ocenę prawidłowości wykonania przedmiotu zamówienia,
  - c. przywrócenie do stanu pierwotnego miejsc wewnątrz i na zewnątrz placu budowy zajętych czasowo, w związku z realizacją przedmiotu umowy oraz naprawa ewentualnych szkód . W razie niewykonania tego zobowiązania Zamawiający, na podstawie komisyjnie sporządzonego protokołu i wyceny, obciąży Wykonawcę kosztami za niewykonanie wymienionych powyżej robót,
  - d. utrzymywanie w czystości miejsca wykonywania robót i zaplecza. W razie niewykonania tego zobowiązania przez Wykonawcę, Zamawiający zleci uporządkowanie terenu i zaplecza innej firmie, a kosztami obciąży Wykonawcę,
  - e. zachowanie należytej ostrożności w czasie prowadzenia robót w sąsiedztwie elementów już wykonanych celem uniknięcia uszkodzeń i zniszczeń. Jeżeli wystąpią takie szkody, to do usunięcia ich skutków na własny koszt zobowiązany jest Wykonawca,
  - f. dbałość o przestrzeganie przepisów dotyczących ochrony środowiska. Wykonawca ponosi odpowiedzialność za naruszenie przepisów dotyczących ochrony środowiska w miejscu realizacji robót i na terenie przyległym w zakresie zanieczyszczenia powietrza, wody i gruntu oraz utylizacji odpadów, w stopniu całkowicie zwalniającym od tej odpowiedzialności Zamawiającego,
  - g. prowadzenie robót zgodnie z przepisami bhp i ppoż. a w tym: aktualne badania lekarskie pracowników oraz odpowiednie szkolenia, właściwe przechowywanie materiałów i urządzeń, zapewnienie używania przez pracowników odzieży ochronnej i roboczej itp.,

- h. odpowiedzialność za szkody wyrządzone osobom trzecim w miejscu realizacji robót i na terenie przyległym w stopniu całkowicie zwalniającym od tej odpowiedzialności Zamawiającego,
  - i. ochrona i odpowiedzialność za materiały i urządzenia stanowiące jego własność, użyte na potrzeby realizacji przedmiotu umowy, w okresie od rozpoczęcia wykonywania przedmiotu umowy do dnia odbioru końcowego,
  - j. uporządkowanie terenu placu budowy i likwidacja zaplecza w terminie 7 dni od protokolarnego odbioru robót.
  - k. przerwanie robót, w przypadku kiedy Zamawiający uzna to za konieczne.
4. Jeżeli przerwa w wykonaniu przedmiotu umowy wyniknie:
- a. z okoliczności, za które ponosi odpowiedzialność Zamawiający – koszty zabezpieczenia robót poniesie Zamawiający na podstawie kosztorysu sporządzonego przez Wykonawcę według średnich stawek, narzutów i innych czynników cenotwórczych opublikowanych w najnowszych informatorach wydawnictwa SEKOCENBUD,
  - b. z okoliczności, za które ponosi odpowiedzialność Wykonawca – koszty zabezpieczenia robót poniesie Wykonawca,
  - c. z okoliczności, za które żadna ze stron nie ponosi odpowiedzialności – koszty zabezpieczenia poniosą obie strony w równych częściach.
5. W przypadku niezabezpieczenia przez Wykonawcę robót, o których mowa powyżej lub niezabezpieczenia przez niego robót grożących awarią, Zamawiający wykona roboty zabezpieczające we własnym zakresie na koszt Wykonawcy.
6. Ponadto Wykonawca:
- a. w terminie 3 dni od daty odpisania umowy jest zobowiązany dostarczyć Zamawiającemu dwa egzemplarze kserokopii potwierdzonych za zgodność z oryginałem uprawnień budowlanych i zaświadczenia o przynależności do właściwej izby samorządu zawodowego kierownika budowy wraz z oświadczeniem o podjęciu obowiązków kierownika budowy
  - b. po przekazaniu terenu budowy zobowiązany jest zabezpieczyć i oznakować teren prowadzonych robót oraz miejsca składowania materiałów przed dostępem osób niepowołanych zgodnie z przepisami BHP, sporządzić plan BIOZ
  - c. zobowiązany jest stosować w czasie realizacji zamówienia wszelkie obowiązujące przepisy z zakresu prawa budowlanego, BHP, ochrony środowiska, ustawy o odpadach, ppoż. oraz zapewnić stały nadzór techniczny. Wykonawca jest zobowiązany pokryć wszelkie opłaty i kary nałożone przez właściwe podmioty, organy i instytucje za dokonane przez Wykonawcę złamanie prawa, przekroczenie norm i przepisów w trakcie realizacji umowy oraz zwinione zaniedbania.
  - d. w trakcie wykonywania robót ponosi odpowiedzialność za bezpieczeństwo swoich pracowników oraz innych osób znajdujących się w obrębie przekazanego terenu budowy.
7. Porozumiewanie się stron w sprawach związanych z wykonywaniem robót oraz dotyczących interpretowania umowy odbywać się będzie co do zasady w drodze korespondencji pisemnej doręczanej adresatom za pokwitowaniem, przy czym dopuszcza się porozumiewanie w drodze e-mail i faksowej.
8. Organizowanie narad koordynacyjnych z udziałem przedstawicieli Wykonawcy, Zamawiającego i inspektorów nadzoru oraz innych zaproszonych osób należy do obowiązków Zamawiającego. Narady koordynacyjne będą organizowane na wniosek Zamawiającego lub Wykonawcy.
9. Celem narad koordynacyjnych będzie omawianie bieżących spraw dotyczących wykonania i zaawansowania robót. Terminy narad koordynacyjnych będzie ustalał Zamawiający.
10. Narady będą prowadzone i protokołowane przez Zamawiającego, a kopie protokołu będą dostarczone wszystkim osobom zaproszonym na naradę.

§ 6

Wynagrodzenie

1. Strony ustalają, że obowiązującą ich formą wynagrodzenia będzie wynagrodzenie ryczałtowe.
2. Ustalone w tej formie wynagrodzenie Wykonawcy za wykonanie przedmiotu umowy wynosi: ..... **zł brutto (słownie: .....**).
3. Wynagrodzenie określone w pkt 2 obejmuje wszystkie koszty związane z realizacją zadania oraz te, które Wykonawca powinien był przewidzieć w celu prawidłowego wykonania umowy, w tym ryzyko i odpowiedzialność Wykonawcy z tytułu oszacowania wszelkich kosztów związanych z realizacją przedmiotu umowy, a także oddziaływania innych czynników mających lub mogących mieć wpływ na koszty. Żadne

- niedoszacowanie, pominięcie, brak rozpoznania nie może być i nie będzie podstawą do żądania zmiany ww. kwoty. Zmiana wynagrodzenia jest możliwa tylko z przyczyn wskazanych w niniejszej umowie.
4. Wykonawca ponosi wszelkie koszty mediów, koszty związane z utrzymaniem czystości i porządku oraz inne koszty niezbędne do prowadzenia robót, jak i zobowiązany jest do zorganizowania na własny koszt zaplecza techniczno-socjalnego.
  5. Uzgodnione wynagrodzenie jest niezmienne bez względu na rzeczywisty poziom cen materiałów, najmu sprzętu i stawek robocizny – jakie kształtować się będą w okresie realizacji przedmiotu zamówienia, z zastrzeżeniem pkt 6 i 8.
  6. Strony ustalają, że uzgodnione wynagrodzenie ryczałtowe może ulec obniżeniu w następujących przypadkach:
    - 6.1. zmniejszenia przez Zamawiającego zakresu rzeczowego robót,
    - 6.2. odstąpienia od umowy.
  7. W przypadku zaistnienia sytuacji wymienionych w pkt 6, podstawą do wyliczenia kwoty obniżenia wynagrodzenia ryczałtowego będzie faktycznie niewykonany i obustronnie uzgodniony zakres robót, dokonany w oparciu o kosztorys ofertowy Wykonawcy, a dla elementów robót nie ujętych w kosztorysie ofertowym, w szczególności w przypadku odstąpienia od umowy, wartość tych robót zostanie ustalona według średnich stawek, narzutów i innych czynników cenotwórczych opublikowanych w najnowszych informatorach wydawnictwa SEKOCENBUD.
  8. Zamawiający przewiduje możliwość zwiększenia wynagrodzenia wykonawcy w przypadku, gdy w toku realizacji robót wystąpi konieczność wykonania robót dodatkowych nieobjętych zamówieniem w ramach niniejszej umowy (*na warunkach określonych w art. 144 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo zamówień publicznych*). W takiej sytuacji Wykonawca zobowiązany jest wykonać te roboty przy jednoczesnym zachowaniu tych samych norm, standardów i parametrów oraz stawek kalkulacyjnych wynagrodzenia, określonych w kosztorysie ofertowym Wykonawcy, a dla elementów robót nie ujętych w kosztorysie ofertowym, wartość tych robót zostanie ustalona według cen jednostkowych zaproponowanych przez Wykonawcę, które nie mogą przekraczać średnich stawek, narzutów i innych czynników cenotwórczych opublikowanych w najnowszych informatorach wydawnictwa SEKOCENBUD.
  9. Zakres i koszt robót dodatkowych określony zostanie przez inspektora nadzoru i Wykonawcę protokołem konieczności z uwzględnieniem cen jednostkowych z kosztorysu ofertowego Wykonawcy. Podstawą realizacji robót dodatkowych jest zatwierdzony przez Zamawiającego protokół konieczności i aneks do niniejszej umowy.
  10. Cesja wynagrodzenia wykonawcy jest dopuszczalna wyłącznie za zgodą Zamawiającego wyrażoną na piśmie.

§ 7

Zasady rozliczenia i płatności

1. Rozliczenie pomiędzy Stronami za wykonane roboty nastąpi jednorazowo na podstawie faktury wystawionej przez Wykonawcę po odbiorze pełnego zakresu prac.
2. Do prawidłowo wystawionej faktury VAT Wykonawca dołączy protokół odbioru robót podpisany przez upoważnionych przedstawicieli Zamawiającego.
3. W przypadku powierzenia wykonania części robót podwykonawcom lub dalszym podwykonawcom wraz z fakturą, Wykonawca przedstawi pisemny wykaz podwykonawców z ich udziałem finansowym i rzeczowym oraz dowody zapłaty wymagalnego wynagrodzenia podwykonawcom i dalszym podwykonawcom w zakresie wszelkich zobowiązań wynikających z udziału podwykonawcy i dalszego podwykonawcy w realizacji robót objętych fakturą. Brak potwierdzenia zapłaty wynagrodzenia podwykonawcom lub dalszym podwykonawcom wstrzymuje dokonanie zapłaty faktury.
4. Zamawiający, po otrzymaniu prawidłowo wystawionej faktury VAT, ma obowiązek zapłaty należności za wykonany przedmiot umowy przelewem na rachunek bankowy Wykonawcy nr ..... w terminie 30 dni, licząc od dnia wpływu faktury VAT do siedziby Zamawiającego.
5. Za dzień zapłaty uważa się dzień obciążenia rachunku bankowego Zamawiającego.
6. Nieprawidłowe wystawienie faktury powoduje ponowny bieg terminów płatności po dokonaniu korekty i przedłożeniu jej Zamawiającemu.
7. Wykonawca wystawi fakturę za zrealizowane roboty na **Nabywcę** tj.: Gmina Gródek nad Dunajcem, Gródek nad Dunajcem 54, 33-318 Gródek nad Dunajcem, NIP: 734-34-82-812; **Odbiorca**: Urząd Gminy Gródek nad Dunajcem, Gródek nad Dunajcem 54, 33-318 Gródek nad Dunajcem.

§ 8**Kary Umowne**

1. Strony postanawiają, że obowiązującą je formę odszkodowania stanowią kary umowne.
2. Za niewykonanie lub nienależyte wykonywanie przedmiotu umowy Wykonawca zobowiązany jest do zapłacenia kar umownych w szczególności z tytułu:
  - 2.1. opóźnienia w wykonaniu przedmiotu umowy – w wysokości 0,5% wynagrodzenia umownego brutto, o którym mowa w § 6 pkt 2, za każdy kalendarzowy dzień opóźnienia, licząc od ustalonego w § 2 pkt 1 terminu wykonania przedmiotu umowy, z uwzględnieniem § 2 pkt 2 przy ustalaniu dnia wykonania przedmiotu umowy,
  - 2.2. opóźnienia w usunięciu wad przedmiotu umowy ujawnionych podczas odbioru lub w okresie obowiązywania gwarancji i rękojmi – w wysokości 0,1% wynagrodzenia umownego brutto o którym mowa w § 6 pkt 2, za każdy kalendarzowy dzień opóźnienia, licząc od wyznaczonego przez Zamawiającego terminu na usunięcie wad,
  - 2.3. odstąpienia od umowy lub rozwiązania umowy z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy wysokości 10% wynagrodzenia umownego brutto, o którym mowa w §6 pkt 2,
  - 2.4. braku zapłaty wynagrodzenia należnego Podwykonawcom lub dalszym Podwykonawcom – w wysokości 0,5 % wynagrodzenia umownego brutto dla danego zakresu robót wykonywanych w podwykonawstwie, za każdy przypadek uchylenia się od wypłaty wynagrodzenia,
  - 2.5. nieterminowej zapłaty wynagrodzenia należnego Podwykonawcom lub dalszym Podwykonawcom – w wysokości 0,2 % wynagrodzenia umownego brutto dla danego zakresu robót wykonywanych w podwykonawstwie, za każdy dzień opóźnienia w stosunku do terminu określonego z podwykonawcą lub dalszym podwykonawcą,
  - 2.6. nieprzedłożenia Zamawiającemu do zaakceptowania projektu umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane lub projektu jej zmiany zgodnie z § 13 pkt 2 ppkt 1 i 18 – w wysokości 1 000,00 zł za każdy przypadek uchybienia temu obowiązkowi,
  - 2.7. nieprzedłożenia Zamawiającemu poświadczonej za zgodność z oryginałem kopii umowy o podwykonawstwo lub jej zmiany objętych obowiązkiem przedkładania umów zgodnie z § 13 pkt 2 ppkt 3 i 13 oraz ppkt 18 – w wysokości 1 000,00 zł za każdy przypadek uchybienia temu obowiązkowi,
  - 2.8. braku zmiany umowy o podwykonawstwo w zakresie terminu zapłaty – w wysokości 0,1 % całkowitego wynagrodzenia umownego brutto dla danego zakresu robót wykonywanych w podwykonawstwie za każdy przypadek uchybienia temu obowiązkowi,
  - 2.9. dokonania przelewu (cesji) wierzytelności z naruszeniem zapisów § 6 pkt 10 – w wysokości 0,1% całkowitego wynagrodzenia umownego brutto określonego w § 6 pkt 2 za każdy przypadek uchybienia temu obowiązkowi
  - 2.10. niedopełnienia wymogu zatrudniania pracowników wykonujących roboty na podstawie umowy o pracę w rozumieniu przepisów Kodeksu pracy lub niedopełnienia wymogów związanych z wykazaniem spełniania tego obowiązku – w wysokości 1 000,00 zł za każdy przypadek stwierdzenia powyższego uchybienia w stosunku do pojedynczego pracownika.
  - 2.11. Nieprzedłożenia Zamawiającemu wykazów pracowników wraz z wymaganymi oświadczeniami i/lub innych dokumentów wymaganych przez Zamawiającego zgodnie § 15 pkt 3 i 4 – w wysokości 200,00 zł za każdy dzień zwłoki w przekazaniu w/w dokumentów i informacji.
3. Strony uzgadniają że kary umowne przewidziane w niniejszej umowie potrącane będą z wystawionej przez Wykonawcę faktury, a gdyby okazało się to niemożliwe, Wykonawca zobowiązany jest do zapłaty kar na rachunek Zamawiającego w ciągu 30 dni od dnia otrzymania noty obciążeniowej
4. Jeżeli kara umowna nie pokrywa poniesionej szkody strony mogą dochodzić odszkodowania uzupełniającego.
5. Wykonawca wyraża zgodę na potrącenie z wynagrodzenia naliczonych kar określonych niniejszą umową.
6. Kary umowne z tytułu opóźnień w wykonaniu przez Wykonawcę poszczególnych obowiązków określonych w pkt 2 ppkt 2.1 – 2.2 nie będą naliczane, jeżeli Wykonawca wykaże, że dane opóźnienie wynika z przyczyn od niego niezależnych.
7. Zamawiający płaci Wykonawcy kary umowne:
  - 7.1. za zwłokę w przekazaniu terenu budowy oraz uniemożliwienie rozpoczęcia robót lub spowodowanie przerwy w wykonaniu robót, z wyjątkiem sytuacji, za które Zamawiający nie ponosi odpowiedzialności, w wysokości 0,1% wynagrodzenia umownego brutto za całość przedmiotu zamówienia określonego w §6 pkt 2, za każdy dzień zwłoki lub przerwy,
  - 7.2. za zwłokę w rozpoczęciu czynności odbioru w wysokości 0,05% wynagrodzenia umownego brutto za całość przedmiotu zamówienia określonego w §6 pkt 2 za każdy dzień zwłoki, licząc od następnego dnia po terminie, w którym miało nastąpić rozpoczęcie czynności odbiorowych.

- 7.3. z tytułu odstąpienia od umowy z przyczyn zależnych od Zamawiającego, w wysokości 10% wynagrodzenia umownego brutto za całość przedmiotu zamówienia określonego w §6 pkt 2. Kara ta nie dotyczy przypadków określonych w art. 145 ust. 1 ustawy Prawo Zamówień Publicznych i § 11 ppkt 2.3 niniejszej umowy.
8. Zamawiający i Wykonawca mogą naliczyć kary umowne tak za opóźnienia, jak i za odstąpienie od umowy.

§ 9

PRZYGOTOWANIE I ODBIÓR ROBÓT

1. Ustala się następujące rodzaje odbiorów robót:
  - 1.1. odbiór robót zanikających i ulegających zakryciu
  - 1.2. odbiór robót końcowy
  - 1.3. odbiory w okresie i po okresie rękojmi za wady i gwarancji jakości
2. Odbiór robót zanikających i ulegających zakryciu dokonuje uprawniony Inspektor Nadzoru Inwestorskiego na wniosek Wykonawcy.
3. **Strony ustalają następujące postanowienia szczegółowe w sprawie procedury odbioru końcowego:**
  - 3.1. Odbiór ma na celu ostateczne przekazanie Zamawiającemu ustalonego w umowie przedmiotu zamówienia po sprawdzeniu jego należytego wykonania. Oddający jak i odbierający dołożą należytej staranności przy odbiorze przedmiotu umowy,
  - 3.2. Odbioru dokonuje przedstawiciel Zamawiającego wyposażony w odpowiednie pełnomocnictwo.
  - 3.3. Oddający jak i odbierający mogą korzystać z opinii rzeczoznawcy,
  - 3.4. W czynnościach odbioru uczestniczą obowiązkowo kierownicy budowy i robót oraz Inspektorzy Nadzoru Inwestorskiego, a także przedstawiciele użytkownika, oraz jednostek których udział nakazują odrębne przepisy,
  - 3.5. Przed zgłoszeniem końcowego odbioru Wykonawca skompletuje i przedstawi Zamawiającemu dokumenty pozwalające na ocenę prawidłowego wykonania przedmiotu odbioru, w tym między innymi:
    - a. protokoły odbiorów częściowych, robót ulegających zakryciu, protokoły przeprowadzonych badań, prób i sprawdzeń, itd.
    - b. dokumentację dotyczącą zastosowanych materiałów z pisemną akceptacją inspektora nadzoru dopuszczającą ich do wbudowania w tym: deklaracje zgodności, atesty i aprobaty itd.
    - c. wszelkie dokumenty niezbędne do rozliczenia przez Zamawiającego zadania w instytucji współfinansującej inwestycję,
  - 3.6. Wykonawca przeprowadza przed odbiorem przewidziane w przepisach próby i sprawdzenia. O terminie ich przeprowadzenia Wykonawca zawiadamia Zamawiającego na piśmie, faksem lub drogą elektroniczną na 2 dni robocze przed terminem wyznaczonym do wykonania prób i sprawdzeń,
  - 3.7. O zakończeniu wszystkich robót i osiągnięciu gotowości do odbioru Wykonawca zawiadamia Zamawiającego na piśmie, faksem lub drogą elektroniczną.
  - 3.8. Zamawiający wyznacza datę i rozpoczyna czynności odbioru w ciągu 7 dni od daty zawiadomienia go o osiągnięciu gotowości do odbioru potwierdzonej przez Inspektora nadzoru zawiadamiając o tym Wykonawcę,
  - 3.9. Jeżeli w toku czynności odbiorowych zostaną stwierdzone wady:
    - a. nadające się do usunięcia - Zamawiający odmawia odbioru do czasu usunięcia wad, wyznaczając jednocześnie termin na ich usunięcie,
    - b. nie nadające się do usunięcia – Zamawiający:
      - jeżeli wady uniemożliwiają użytkownika przedmiotu umowy zgodnie z jego przeznaczeniem, obniża wynagrodzenie za ten przedmiot odpowiednio do utraconej wartości użytkowej, estetycznej i jakościowej,
      - jeżeli wady uniemożliwiają użytkownika zgodnie z przeznaczeniem Zamawiający odstąpi od umowy Zlecając usunięcie wad innemu podmiotowi na koszt Wykonawcy; odstąpienie od umowy w
    - c. Wykonawca zobowiązany jest do powiadomienia Zamawiającego (Inspektora Nadzoru) o usunięciu wad oraz do żądania wyznaczenia terminu na odbiór zakwestionowanych uprzednio robót jako wadliwych.
  - 3.10. Jeżeli odbiór został dokonany, Wykonawca nie pozostaje w zwłóce ze spełnieniem zobowiązania wynikającego z umowy od daty gotowości do odbioru,
  - 3.11. Z czynności odbioru sporządza się protokół, który zawiera ustalenia poczynione w toku odbioru, protokół przeglądu technicznego oraz protokół z usunięcia wad i usterek jeśli takie występują,

- 3.12. Protokół odbioru podpisany przez strony, Zamawiający doręcza/przekazuje Wykonawcy w dniu zakończenia czynności odbioru. Dzień ten stanowi datę odbioru końcowego robót. Protokół ten stanowi podstawę wystawienia faktury końcowej za wykonany przedmiot,
- 3.13. Jeżeli Zamawiający mimo osiągnięcia gotowości przedmiotu do odbioru w trybie ppkt 3.7. nie przystąpi do czynności odbioru w terminie przewidzianym w ppkt 3.8. Wykonawca ustala protokolarnie stan przedmiotu przez powołaną do tego komisję, zawiadamiając o tym Zamawiającego. Protokół taki stanowi podstawę do sporządzenia faktury końcowej i żądania zapłaty.
- 3.14. W przypadku o którym mowa w ppkt 3.13. Wykonawca nie pozostaje w zwłoce ze spełnieniem zobowiązania wynikającego z umowy, od daty gotowości do odbioru,
4. Odbiór w trakcie jak i po okresie rękojmi i gwarancji będzie dokonany przez Zamawiającego z udziałem użytkownika oraz Wykonawcy w formie protokolarnej i będzie miał na celu stwierdzenie wykonania przez Wykonawcę zobowiązań wynikających z rękojmi za wady fizyczne i gwarancji jakości. Zamawiający wyznacza ostateczny pogwarancyjny odbiór robót w ostatnim miesiącu przed upływem terminu gwarancji ustalonego w umowie oraz wyznaczy termin na protokolarne stwierdzenie usunięcia wad stwierdzonych w okresie rękojmi i gwarancji.
5. Odbiór ostateczny będzie dokonany przez Zamawiającego przy udziale użytkownika i Wykonawcy w formie protokołu ostatecznego odbioru po usunięciu wszystkich wad ujawnionych w okresie gwarancji jakości. Po protokolarnym stwierdzeniu usunięcia ewentualnych wad dostrzeżonych przy odbiorze i stwierdzeniu odbioru przedmiotu zamówienia oraz po upływie okresu rękojmi i gwarancji rozpoczynają swój bieg terminy na zwrot zabezpieczenia należytego wykonania umowy.

§ 10

Gwarancja jakości i uprawnienia z tytułu rękojmi za wady

1. ***Strony postanawiają iż odpowiedzialność Wykonawcy z tytułu rękojmi za wady przedmiotu zamówienia zostanie rozszerzona poprzez udzielenie gwarancji. Termin rękojmi za wady fizyczne wynosi ..... m-cy (zgodnie ze złożoną ofertą).***
2. ***Wykonawca udzieli zamawiającemu pisemnej gwarancji od dokonania odbioru na roboty budowlane na okres .....m-cy (zgodnie ze złożoną ofertą).***
3. Wykonawca oświadcza że wykonane roboty i użyte materiały posiadają dopuszczenia do obrotu w myśl prawa budowlanego i pozwalają na prawidłowe użytkowanie obiektów.
4. W przypadku ujawnienia się wady w zakresie objętym gwarancją Zamawiający dokona zgłoszenia Wykonawcy tego faktu w terminie 7 dni roboczych od jego wystąpienia. Zgłoszenie dokonane zostanie telefonicznie, faksem, drogą elektroniczną lub pisemnie zgodnie z danymi teleadresowymi wskazanymi przez Wykonawcę w postępowaniu o udzielenie zamówienia.
5. Wykonawca zobowiązany jest usunąć na własny koszt zgłoszoną wadę w terminach określonym w pkt 6 i pkt 7.
6. W przypadku zgłoszenia wady uniemożliwiającej dalszą prawidłową eksploatację drogi lub powodującej zagrożenie bezpieczeństwa ludzi i mienia, wada zostanie usunięta niezwłocznie – nie później niż w terminie 7 dni od daty zawiadomienia, o którym mowa w pkt 4.
7. Pozostałe wady nie skutkujące zagrożeniem określonym w pkt 6 i nie wykluczające eksploatacji obiektu i urządzeń, Wykonawca usunie w terminie 14 dni od daty zgłoszenia przez Zamawiającego lub Użytkownika.
8. W uzasadnionych przypadkach na wniosek Wykonawcy uzasadniony obiektywnymi przestankami technicznymi, Zamawiający może określić dłuższy termin na usunięcie wad niż określony w pkt 6 i 7.
9. Niezależnie od terminów określonych w pkt 6-8 na usunięcie wad i usterek, Wykonawca niezwłocznie (najpóźniej następnego dnia od daty otrzymania zawiadomienia) zabezpieczy i oznakuje miejsca powstałych wad i usterek stwarzających zagrożenie dla bezpieczeństwa ludzi i mienia.
10. Jeżeli Wykonawca nie usunie wady w w/w terminach, Zamawiający po uprzednim wezwaniu Wykonawcy do usunięcia wady w terminie 7 dni będzie miał prawo usunąć wadę we własnym zakresie, lub przez podmiot trzeci na koszt Wykonawcy, ze środków „zabezpieczenia należytego wykonania umowy na czas rękojmi” lub poprzez wystawienie faktury obciążającej Wykonawcę robót, zgodnie z zawartą umową między Zamawiającym, a Wykonawcą.
11. Jeżeli Wykonawca nie zabezpieczy i nie oznakuje miejsc gdzie wystąpiły wady i ustereki stwarzających zagrożenie dla bezpieczeństwa ludzi i mienia w terminie określonych w pkt 9, Zamawiający będzie miał prawo wykonać niezbędne zabezpieczenia i oznakowania na koszt Wykonawcy poprzez wystawienie faktury obciążającej Wykonawcę robót.

12. W przypadku wymiany rzeczy na nową lub też po dokonaniu istotnych napraw w rzeczy termin gwarancji liczy się na nowo. W innych wypadkach termin gwarancji ulega przedłużeniu o czas, w ciągu którego wskutek wady rzeczy objętej gwarancją uprawniony z gwarancji nie mógł z niej korzystać.
13. W ramach rękojmi i gwarancji Wykonawca zobowiązany jest do skutecznego usunięcia wszystkich zgłoszonych wad o których został powiadomiony przez Zamawiającego.
14. Fakt skutecznego usunięcia wady każdorazowo wymaga potwierdzenia na piśmie przez Wykonawcę i Zamawiającego (i Użytkownika jeżeli składał zawiadomienie o usterce).
15. Zamawiający może dochodzić roszczeń z tytułu gwarancji i/lub rękojmi także po okresie określonym w pkt 1 i 2, jeżeli zgłosił wadę lub usterkę przed upływem tego okresu.
16. Zamawiający może realizować uprawnienia z tytułu rękojmi niezależnie od uprawnień z tytułu gwarancji.

§ 11

Umowne prawo odstąpienia od umowy

1. Strony postanawiają, że oprócz wypadków wymienionych w Kodeksie Cywilnym i w ustawie PZP przysługuje im prawo odstąpienia od umowy w całym okresie jej obowiązywania, jak również w okresie gwarancji i rękojmi.
2. Zamawiającemu przysługuje prawo odstąpienia od umowy, gdy
  - 2.1. Wykonawca bez uzasadnionych przyczyn nie rozpoczął robót lub nie przejął terenu robót w terminie
  - 2.2. Wykonawca przerwał z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy realizację przedmiotu umowy i przerwa ta trwa dłużej niż 7 dni – w terminie 7 dni od dnia powzięcia przez Zamawiającego informacji o upływie 7 - dniowego terminu przerwy w realizacji umowy;
  - 2.3. Wystąpi istotna zmiana okoliczności powodująca, że wykonanie umowy nie leży w interesie publicznym, czego nie można było przewidzieć w chwili zawarcia umowy – odstąpienie od umowy w tym przypadku może nastąpić w terminie 30 dni od powzięcia wiadomości o powyższych okolicznościach. W takim wypadku Wykonawca może żądać jedynie wynagrodzenia należnego mu z tytułu wykonania części umowy;
  - 2.4. Wykonawca realizuje roboty przewidziane niniejszą umową w sposób niezgodny z niniejszą umową, dokumentacją projektową, specyfikacjami technicznymi lub wskazaniem Zamawiającego - w terminie 14 dni od dnia stwierdzenia przez Zamawiającego danej okoliczności.
3. Ponadto Zamawiający może odstąpić od umowy w przypadku:
  - 3.1. gdy zostanie ogłoszona upadłość Wykonawcy lub zostanie wydany nakaz zajęcia majątku Wykonawcy,
  - 3.2. 2-krotnego dokonywania bezpośredniej zapłaty podwykonawcy lub dalszemu podwykonawcy,
  - 3.3. dokonywania bezpośrednich zapłat wykonawcom lub dalszym podwykonawcom na sumę większą niż 5% wartości umowy w sprawie zamówienia publicznego,
  - 3.4. nie wykazania przez Wykonawcę spełnienia warunków udziału w postępowaniu przez podwykonawcę lub dalszego podwykonawcę w sytuacji zmiany lub rezygnacji z podwykonawcy lub dalszego podwykonawcy, na którego zasoby wykonawca powoływał się w celu wykazania spełnienia warunków udziału w postępowaniu.
  - 3.5. określonym w § 13 pkt 2 ppkt 12 i § 9 pkt 3 ppkt 3.9 lit. b
4. Odstąpienie od umowy w przypadkach określonych w pkt 3 może nastąpić w terminie czternastu dni kalendarzowych od dnia powzięcia wiadomości o powyższych okolicznościach.
5. Wykonawcy przysługuje prawo odstąpienia od umowy, jeżeli Zamawiający:
  - 5.1. Zawiadomi Wykonawcę, iż wobec zaistnienia uprzednio nie przewidzianych okoliczności nie będzie mógł spełnić swoich zobowiązań umownych wobec Wykonawcy – w terminie 14 dni od daty otrzymania w/w zawiadomienia
  - 5.2. Nie wywiązuje się z obowiązku zapłaty faktury VAT mimo dodatkowego wezwania - w terminie 1 miesiąca od upływu terminu zapłaty, określonego w niniejszej umowie;
  - 5.3. Odmawia bez wskazania uzasadnionej przyczyny odbioru robót lub podpisania protokołu odbioru - w terminie 1 miesiąca od dnia upływu terminu na dokonanie przez Zamawiającego odbioru robót lub od dnia odmowy Zamawiającego podpisania protokołu odbioru
6. Odstąpienie od umowy, o którym mowa w pkt 2, 3 i 5 powinno nastąpić w formie pisemnej pod rygorem nieważności takiego oświadczenia i powinno zawierać uzasadnienie.
7. W wypadku odstąpienia od umowy przez Wykonawcę lub Zamawiającego, strony obciążają następujące obowiązki:
  - 7.1. Wykonawca zabezpieczy przerwane roboty w zakresie obustronnie uzgodnionym na koszt tej strony, z której to winy nastąpiło odstąpienie od umowy,
  - 7.2. Wykonawca zgłosi do dokonania przez Zamawiającego odbioru robót przerwanych

- 7.3. w terminie 10 dni od daty zgłoszenia, o którym mowa w pkt 7.2. powyżej, Wykonawca przy udziale Zamawiającego sporządzi szczegółowy protokół inwentaryzacji robót w toku wraz z zestawieniem wartości wykonanych robót według stanu na dzień odstąpienia; protokół inwentaryzacji robót w toku stanowiąc będzie podstawą do wystawienia faktury VAT przez Wykonawcę,
8. Zamawiający w razie odstąpienia od umowy z przyczyn, za które Wykonawca nie odpowiada, obowiązany jest do dokonania odbioru robót przerwanych oraz przejęcia od Wykonawcy terenu robót w terminie 10 dni od daty odstąpienia oraz do zapłaty wynagrodzenia za roboty, które zostały wykonane do dnia odstąpienia.
9. Jeżeli Wykonawca będzie wykonywał przedmiot umowy wadliwie, albo sprzecznie z umową Zamawiający może wezwać go do zmiany sposobu wykonywania umowy i wyznaczyć mu w tym celu odpowiedni termin; po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu Zamawiający może od umowy odstąpić, powierzyć poprawienie lub dalsze wykonanie przedmiotu umowy innemu podmiotowi na koszt Wykonawcy.
10. Strona odstępująca od umowy zobowiązana jest zawiadomić drugą Stronę o zamiarze odstąpienia - na 7 dni przed terminem odstąpienia.

§ 12

Zabezpieczenie należytego wykonania umowy

1. Wykonawca wnosi na rzecz zamawiającego – zabezpieczenia należytego wykonania umowy.
2. Zabezpieczenie zostało wniesione w formie: .....
3. Zabezpieczenie należytego wykonania umowy wynosi 10 % ceny całkowitej podanej w ofercie, **co daje kwotę: ..... zł.**
4. Zabezpieczenie należytego wykonania umowy zostanie zwrócone Wykonawcy w następujących terminach:
  - a. 70% wysokości zabezpieczenia - w ciągu 30 dni od dnia podpisania protokołu odbioru końcowego (wykonania zamówienia) i uznania przez Zamawiającego za należycie wykonanego;
  - b. 30% wysokości zabezpieczenia - najpóźniej w 15 dniu od upływu okresu rękojmi za wady.
5. Zamawiający wstrzyma się ze zwrotem części zabezpieczenia należytego wykonania umowy, o której mowa w pkt 4 lit. a., w przypadku, kiedy Wykonawca nie usunął w terminie stwierdzonych w trakcie odbioru wad lub jest w trakcie usuwania tych wad. W wypadku, gdy okres wyznaczony na usunięcie wad odbiorowych będzie dłuższy niż okres zabezpieczony poręczeniem lub gwarancją – Wykonawca dostarczy Zamawiającemu dokument potwierdzający ustanowienie zabezpieczenia na ten okres, pod rygorem zatrzymania Zabezpieczenia przez Zamawiającego.
6. W przypadku, gdyby Zabezpieczenie Należytego Wykonania Umowy miało inną formę niż pieniądź, wówczas Wykonawca, przed upływem 30 dni od wykonania zamówienia i uznania przez Zamawiającego za należycie wykonane przedstawi nowy dokument Zabezpieczenia Należytego Wykonania Umowy - Usunięcia Wad i Usterek stanowiący 30% wartości dotychczasowego Zabezpieczenia Należytego Wykonania Umowy (o ile dotychczasowy dokument nie zawiera automatycznej klauzuli zmniejszającej wartość tego Zabezpieczenia Należytego Wykonania Umowy, po przedstawieniu przez Wykonawcę wystawcy Zabezpieczenia Należytego Wykonania Umowy, Protokołu Odbioru Końcowego).
7. Zamawiający dopuszcza wniesienie zabezpieczenia usunięcia wad i usterek w formie dokumentu (art. 148 ust. 1 pkt 2-5 ustawy PZP) na okres krótszy niż wynikający ze złożonej oferty, jednakże nie krótszy niż 5 lat z jednoczesnym zobowiązaniem się Wykonawcy do przedłużenia zabezpieczenia lub wniesienia nowego zabezpieczenia na kolejne okresy. Dokument gwarancyjny w zakresie usunięcia wad i usterek należy złożyć na co najmniej 30 dni przed upływem ważności dotychczasowej gwarancji. W wypadku, gdy Zamawiający nie otrzyma ww dokumentu do 14 dnia przed upływem okresu ważności dotychczasowej gwarancji – Zamawiający zastrzega sobie prawo do zatrzymania ustanowionego zabezpieczenia (wystąpienie do gwaranta o wypłatę kwoty zabezpieczenia). Zatrzymana kwota zostanie wniesiona na rachunek Zamawiającego jako kaucja pieniężna i zostanie zwrócona po upływie terminu rękojmi za wady, o którym mowa w pkt 4 pkt b.

§ 13

Podwykonawcy

1. Wykonawca przedmiot Umowy będzie realizował siłami własnymi lub przy pomocy Podwykonawców w zakresie .....
2. **Procedura zawierania umów o podwykonawstwo i zgłaszania Podwykonawców Zamawiającemu w przypadku zmiany umowy i wykonywania przedmiotu umowy przy pomocy podwykonawców:**
  - 1) Zgodnie z art. 143 b ust. 1 ustawy PZP Wykonawca, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca zamówienia na roboty budowlane zamierzający zawrzeć umowę o podwykonawstwo, której

przedmiotem są roboty budowlane, jest obowiązany w trakcie realizacji zamówienia publicznego na roboty budowlane do przedłożenia Zamawiającemu projektu tej umowy, przy czym Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca jest obowiązany dołączyć zgodę Wykonawcy na zawarcie umowy o podwykonawstwo o treści zgodnej z projektem umowy. Przedłożenie Zamawiającemu projektu umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane musi nastąpić nie później niż 14 dni przed planowanym skierowaniem Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy do wykonania robót.

- 2) Na podstawie art. 143b ust. 3 ustawy PZP, jak również art. 647¹ § 2 KC Zamawiający może zgłosić pisemne zastrzeżenia do projektu umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, w terminie 14 dni od daty przedłożenia mu projektu do akceptacji.
- 3) Zgodnie z art. 143 b ust. 5 ustawy PZP Wykonawca, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca zamówienia na roboty budowlane jest obowiązany do przedłożenia Zamawiającemu poświadczonej za zgodność z oryginałem kopii zawartej umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, w terminie 7 dni od dnia zawarcia tej umowy.
- 4) Na podstawie art. 143b ust. 6 ustawy PZP, jak również art. 647¹ § 2 KC Zamawiający może zgłosić pisemny sprzeciw do umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, w terminie 14 dni od daty przedłożenia mu umowy do akceptacji.
- 5) Zgłoszenie przez Zamawiającego zastrzeżeń lub sprzeciwu, o których mowa w pkt 2 i 4, nastąpi w przypadku, gdy przedłożony projekt umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane lub umowa o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane:
  - a) nie spełnia wymagań określonych przez Zamawiającego, o których mowa w pkt 6,
  - b) przewiduje termin zapłaty wynagrodzenia dłuższy niż określony w pkt 7 oraz art. 143b ust. 2 ustawy PZP.
- 6) Podstawą zgłoszenia przez Zamawiającego określonych w pkt 2 zastrzeżeń do przedłożonego projektu umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, lub określonego w pkt 4 sprzeciwu do umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, będzie w szczególności niespełnienie następujących wymagań:
  - a) projekt umowy o podwykonawstwo oraz umowa o podwykonawstwo przedkładane Zamawiającemu do akceptacji powinny zawierać wszystkie istotne postanowienia umowy, w tym powinny zawierać oznaczenie stron umowy, powinny określać zakres prac powierzanych Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy, termin realizacji umowy, warunki płatności oraz wynagrodzenie Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy; przedkładana Zamawiającemu do akceptacji umowa o podwykonawstwo powinna być dodatkowo kompletnie oznaczona oraz podpisana przez osoby uprawnione do reprezentacji jej stron wraz z okazaniem albo wskazaniem stosownych dokumentów potwierdzających uprawnienia do reprezentacji; projekty umów oraz umowy niezawierające jakiegokolwiek z wyżej wymienionych wymaganych elementów nie będą akceptowane przez Zamawiającego;
  - b) projekt umowy o podwykonawstwo oraz umowa o podwykonawstwo przedkładane Zamawiającemu do akceptacji przewidujące formy tworzenia zabezpieczenia należytego wykonania umowy poprzez potrącenia z należności za wykonane przez Podwykonawcę lub dalszego Podwykonawcę prace nie będą akceptowane przez Zamawiającego;
  - c) projekt umowy o podwykonawstwo oraz umowa o podwykonawstwo przedkładane Zamawiającemu do akceptacji zawiera postanowienia uzależniające uzyskanie przez podwykonawcę płatności od Wykonawcy, od zapłaty Wykonawcy przez Zamawiającego wynagrodzenia, obejmującego zakres robót wykonanych przez podwykonawcę nie będą akceptowane przez Zamawiającego;
  - d) projekt umowy o podwykonawstwo oraz umowa o podwykonawstwo przedkładane Zamawiającemu do akceptacji powinny przewidywać dokonywanie wszelkich odbiorów prac wykonanych przez Podwykonawców lub dalszych Podwykonawców przy udziale przedstawiciela Zamawiającego, zawierać zastrzeżenie, iż odbiór dokonany bez udziału przedstawiciela Zamawiającego będzie nieskuteczny oraz stanowić konieczność określania w protokołach odbioru zakresu rzeczowego i finansowego (wartości) odbieranych prac; projekty umów oraz umowy nie zawierające przedmiotowych postanowień nie będą akceptowane przez Zamawiającego;
  - e) Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca zamierzający zawrzeć umowę o podwykonawstwo w przedmiocie robót budowlanych obowiązany jest przedłożyć Zamawiającemu wraz z projektem takiej umowy zgodę Wykonawcy na zawarcie umowy o

- treści zgodnej z przedkładanym projektem umowy; projekty umów bez dołączonej zgody Wykonawcy lub z zastrzeżeniami Wykonawcy nie będą akceptowane przez Zamawiającego;
- f) w przypadku zawierania umów o podwykonawstwo przez Wykonawcę działającego wspólnie (np. w formie konsorcjum) będą one zawierane w imieniu i na rzecz wszystkich podmiotów będących Wykonawcą, a Wykonawca zobowiązany jest do przedłożenia Zamawiającemu wraz z umową o podwykonawstwo stosownych dokumentów potwierdzających spełnienie tego obowiązku; nieprzestrzeganie tego obowiązku w przypadku umów o podwykonawstwo, których przedmiotem są roboty budowlane, będzie skutkowało brakiem akceptacji takich umów przez Zamawiającego;
- g) brak określenia w projekcie umowy oraz w umowie o podwykonawstwo wynagrodzenia Podwykonawcy lub dalszego Podwykonawcy za wykonanie robót będących przedmiotem tej umowy w sposób umożliwiający odniesienie do odpowiadającego mu wynagrodzenia Wykonawcy za te roboty wynikającego ze złożonej przez niego oferty i określonego w niniejszej umowie, w szczególności cen jednostkowych wynikających z kosztorysu ofertowego Wykonawcy lub wartości elementów z arkusza kalkulacyjnego stanowiącego załącznik do oferty Wykonawcy
- h) projekt umowy o podwykonawstwo oraz umowa o podwykonawstwo przedkładane Zamawiającemu do akceptacji winny respektować wymagania wynikające z obowiązujących regulacji prawa pracy, w tym wysokość minimalnego wynagrodzenia za pracę i/lub minimalnej stawki godzinowej w odniesieniu do pracowników Podwykonawcy; projekty umów oraz umowy nierespektujące wymagań obowiązującego prawa nie będą akceptowane przez Zamawiającego.
- 7) Termin zapłaty wynagrodzenia Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy przewidziany w umowie o podwykonawstwo nie może być dłuższy niż 30 dni od dnia doręczenia Wykonawcy, Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy faktury lub rachunku, potwierdzających wykonanie zleconej Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy dostawy, usługi lub roboty budowlanej.
- 8) Niezgłoszenie przez Zamawiającego w terminie określonym w pkt 2 pisemnych zastrzeżeń do przedłożonego projektu umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, uważa się za akceptację projektu umowy przez Zamawiającego.
- 9) Niezgłoszenie przez Zamawiającego w terminie określonym w pkt 4 pisemnego sprzeciwu do przedłożonej umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, uważa się za akceptację umowy przez Zamawiającego.
- 10) Nieprzestrzeganie przez Wykonawcę obowiązków określonych w pkt 1 i 3 skutkowało będzie nałożeniem na Wykonawcę kar umownych w wysokości określonej w niniejszej Umowie oraz traktowane będzie jako niezgłoszenie Podwykonawcy, w związku z czym nie będzie skutkowało powstaniem po stronie Zamawiającego solidtarnej odpowiedzialności, o której mowa w art. 647¹ § 5 KC.
- 11) Zawarcie umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są roboty budowlane, na warunkach odmiennych niż zaakceptowane przez Zamawiającego uważa się za niezgłoszenie Podwykonawcy, w związku z czym zawarcie takiej umowy nie skutkuje powstaniem po stronie Zamawiającego solidtarnej odpowiedzialności, o której mowa w art. 647¹ § 5 KC.
- 12) Zamawiający zastrzega sobie prawo odstąpienia od Umowy bez skutków prawnych, w tym uiszczania kar ze strony Zamawiającego, w przypadku minimum dwukrotnego naruszenia przez Wykonawcę zasad zgłaszania Podwykonawców, o których mowa w pkt 1 i 3, w terminie 14 dni od powzięcia informacji o powyższej okoliczności.
- 13) Zgodnie z art. 143 b ust. 8 ustawy PZP Wykonawca, Podwykonawca lub dalszy Podwykonawca zamówienia na roboty budowlane jest obowiązany do przedłożenia Zamawiającemu poświadczonej za zgodność z oryginałem kopii zawartej umowy o podwykonawstwo, której przedmiotem są usługi lub dostawy, w terminie 7 dni od dnia zawarcia tej umowy. Obowiązek przedkładania Zamawiającemu umów o podwykonawstwo i ich zmian, których przedmiotem są usługi lub dostawy, dotyczy jedynie umów o wartości wyższej niż 50 000,00 zł.
- 14) Przedłożenie Zamawiającemu umów o podwykonawstwo, których przedmiotem są usługi lub dostawy nie powoduje powstania po stronie Zamawiającego solidtarnej odpowiedzialności, o której mowa w art. 647¹ § 5 KC.
- 15) Nieprzestrzeganie przez Wykonawcę obowiązków określonych w pkt 13 skutkowało będzie nałożeniem na Wykonawcę kar umownych w wysokości określonej w niniejszej Umowie

- 16) Jeżeli przedłożona Zamawiającemu umowa o podwykonawstwo, której przedmiotem są usługi lub dostawy, przewiduje termin zapłaty wynagrodzenia dłuższy niż określony w pkt 7 oraz art. 143b ust. 2 ustawy PZP, Zamawiający informuje o tym Wykonawcę i wzywa go do doprowadzenia do zmiany tej umowy pod rygorem wystąpienia o zapłatę kary umownej w wysokości określonej w niniejszej Umowie.
  - 17) Do umów o podwykonawstwo, których przedmiotem są usługi lub dostawy, zastosowanie ma zapis pkt 6 lit. e.
  - 18) Procedurę zawierania umów o podwykonawstwo określoną w pkt 1 – 17 stosuje się do:
    - i) wszelkich zmian umów o podwykonawstwo, o których mowa w pkt 1, 3 i 13,
    - j) zawierania umów o podwykonawstwo z dalszymi Podwykonawcami.
3. Realizacja Umowy w przypadku powierzenia części zamówienia do wykonania Podwykonawcom:
- 1) W przypadku wskazania przez Wykonawcę w ofercie zamiaru powierzenia części zamówienia do wykonania Podwykonawcom Wykonawca zobowiązany jest do przedłożenia Zamawiającemu w terminie **7 dni** od daty zawarcia niniejszej Umowy **Wykazu Podwykonawców** biorących udział w realizacji zamówienia, określającego zakres prac powierzonych do wykonania danemu Podwykonawcy lub dalszemu Podwykonawcy oraz dane poszczególnych umów o podwykonawstwo. Jeżeli powierzenie przez Wykonawcę części zamówienia do wykonania Podwykonawcom nastąpi dopiero w toku realizacji niniejszej Umowy, jeżeli powierzenie przez Wykonawcę części zamówienia do wykonania Podwykonawcom nastąpi dopiero w toku realizacji niniejszej Umowy na warunkach określonych w § 16 ppkt 2.8. Wykonawca zobowiązany jest niezwłocznie przedłożyć Zamawiającemu aktualizację Wykazu określonego powyżej.
  - 2) W wykazie, o którym mowa w ppkt 1, ujawniony powinien być każdy Podwykonawca oraz dalszy Podwykonawca uczestniczący w realizacji niniejszej Umowy bez względu na przedmiot zawartej z nim umowy o podwykonawstwo, z zastrzeżeniem obowiązku jego uprzedniego zgłoszenia Zamawiającemu, jeżeli dana umowa o podwykonawstwo podlega obowiązkowi zgłoszenia zgodnie z ppkt 5.
  - 3) Każda zaistniała w okresie realizacji niniejszej Umowy zmiana w zakresie danych objętych Wykazem, o którym mowa w ppkt 1, będzie wymagała dokonania stosownej aktualizacji Wykazu w terminie niezwłocznym od jej zaistnienia.
  - 4) Wykonawca nie powierzy Podwykonawcom wykonania innego zakresu zamówienia niż wskazany w ofercie bez uprzedniego ujawnienia informacji w tym przedmiocie w ramach Wykazu, o którym mowa w ppkt 1, z zastrzeżeniem ppkt 5.
  - 5) W zakresie realizacji przedmiotu niniejszej Umowy obejmującego zamówienie na roboty budowlane zarówno Podwykonawcy, którym Wykonawca powierzył wykonanie części zamówienia określonego w złożonej ofercie, jak i Podwykonawcy, którym w toku realizacji niniejszej Umowy na warunkach określonych w § 16 ppkt 2.7. powierzone zostaną do wykonania dalsze prace, podlegają obowiązkowi uprzedniego zgłoszenia Zamawiającemu zgodnie z określoną w pkt 2 procedurą zawierania umów o podwykonawstwo. Powyższy obowiązek dotyczy również umów zawieranych z dalszymi Podwykonawcami.
  - 6) Nieprzestrzeganie przez Wykonawcę obowiązków określonych procedurą zawierania umów o podwykonawstwo, o której mowa w pkt 2, stanowi podstawę do natychmiastowego odsunięcia Podwykonawcy przez Zamawiającego lub żądania od Wykonawcy odsunięcia przedmiotowego Podwykonawcy od realizacji udzielonego Wykonawcy zamówienia publicznego. Niniejszy zapis nie wyklucza innych uprawnień Zamawiającego określonych w niniejszej Umowie.
  - 7) Wykonawca jest w pełni odpowiedzialny za działania lub uchybienia każdego Podwykonawcy i dalszego Podwykonawcy oraz ich przedstawicieli lub pracowników, tak jakby były to działania lub uchybienia Wykonawcy.
  - 8) W zakresie realizacji przedmiotu niniejszej Umowy obejmującego zamówienie na roboty budowlane odbiory prac wykonywanych przez Podwykonawców lub dalszych Podwykonawców, którzy zawarli zaakceptowane przez Zamawiającego umowy o podwykonawstwo, których przedmiotem są roboty budowlane, muszą być dokonywane przy udziale przedstawiciela Zamawiającego zgodnie z pkt 2 ppkt 6 lit. d.
  - 9) Zamawiający dokona odbioru wykonanych w ramach podwykonawstwa robót budowlanych stanowiących przedmiot niniejszej Umowy poprzez sporządzenie protokołu przy udziale przedstawicieli Zamawiającego, Wykonawcy oraz Podwykonawcy (dalszego Podwykonawcy) robót budowlanych.
  - 10) Wykonawca jest zobowiązany do terminowego regulowania wszelkich zobowiązań wobec Podwykonawców i dalszych Podwykonawców, którzy uczestniczą w realizacji niniejszej Umowy.

Nieterminowe regulowanie wymagalnych zobowiązań wobec Podwykonawców i dalszych Podwykonawców skutkuje nałożeniem na Wykonawcę kar umownych w wysokości określonej w niniejszej Umowie .

- 11) W przypadku realizacji niniejszej umowy z udziałem Podwykonawców warunkiem wypłaty przez Zamawiającego wynagrodzenia Wykonawcy objętego wystawioną przez Wykonawcę fakturą jest przedłożenie wraz z fakturą dowodów zapłaty wymagalnego wynagrodzenia przysługującego Podwykonawcom i dalszym Podwykonawcom biorącym udział w realizacji tych robót, którzy zawarli zaakceptowane przez Zamawiającego umowy o podwykonawstwo, których przedmiotem są roboty budowlane, lub którzy zawarli przedłożone Zamawiającemu umowy o podwykonawstwo, których przedmiotem są dostawy lub usługi. Wraz z przedmiotowymi dowodami zapłaty wynagrodzenia Wykonawca winien przedłożyć listę Podwykonawców i dalszych Podwykonawców biorących udział w realizacji odebranych robót, których dotyczy wystawiona przez Wykonawcę faktura, uwzględniającą zestawienie kwot należnych Podwykonawcom i dalszym Podwykonawcom.
  - 12) W przypadku nieprzedłożenia przez Wykonawcę dowodów zapłaty wynagrodzenia, o których mowa w pkt 11, kwota wynagrodzenia odpowiadająca nieprzedstawionym dowodom zapłaty zostanie przez Zamawiającego złożona do depozytu sądowego na podstawie art. 143c ust. 5 pkt 2 ustawy PZP, zgodnie z art. 467 – 470 KC lub Zamawiający dokona w tym zakresie bezpośredniej zapłaty wymagalnego wynagrodzenia przysługującego Podwykonawcom lub dalszym Podwykonawcom, o których mowa w pkt 11, na zasadach określonych w art. 143c ustawy PZP, przy czym Zamawiający umożliwi Wykonawcy uprzednie w formie zgłoszenie w formie pisemnej uwag w zakresie określonym w art. 143c ust. 4 ustawy PZP w terminie 7 dni od dnia doręczania mu informacji w tym przedmiocie.
  - 13) W sytuacji określonej w pkt. 12 Wykonawcy nie przysługują od Zamawiającego odsetki, o których mowa w art. 481 KC – Wykonawca niniejszym oświadcza, iż zrzeka się odsetek za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego.
  - 14) Wykonawca jest w pełni odpowiedzialny za działania lub uchybienia każdego Podwykonawcy i dalszego Podwykonawcy oraz ich przedstawicieli lub pracowników, tak jakby były to działania lub uchybienia Wykonawcy.
  - 15) W przypadku spełnienia świadczenia przez Zamawiającego względem podwykonawcy w sytuacjach określonych art. 647¹ KC i innych, z których wynikać może odpowiedzialność solidarna Zamawiającego i Wykonawcy, w tym Wykonawców wspólnie ubiegających się o udzielenie zamówienia, strony umowy zgodnie oświadczają oraz ustalają, iż w takich przypadkach Wykonawca zobowiązany jest do zwrotu całości świadczenia uregulowanego przez Zamawiającego na rzecz podwykonawcy, z którym Wykonawca zawarł umowę. Zapisy umowy konsorcjum lub innej umowy przewidującej wspólne wykonanie przedmiotu zamówienia określające inny sposób odpowiedzialności Wykonawcy, w tym Wykonawców wspólnie ubiegających się o udzielenie zamówienia, nie wiążą Zamawiającego, a Wykonawca (Wykonawcy) oświadcza, że powyższa ciążąca na nim odpowiedzialność jest mu znana i wyraża na nią zgodę.
  - 16) Strony zgodnie ustalają, iż Wykonawca, w tym Wykonawcy wspólnie ubiegający się o zamówienie, jest zobowiązany do należytego wykonania umowy z podwykonawcą, w tym do zapłaty całości wynagrodzenia za wykonane przez niego prace (roboty) stanowiące przedmiot tej umowy (za wykonany przedmiot umowy). Zobowiązanie to stanowi jednocześnie jedno z podstawowych zobowiązań Wykonawcy wobec Zamawiającego, a jego niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest równoznaczne z niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem przez Wykonawcę, o którym mowa powyżej, umowy z Zamawiającym.
4. Wynagrodzenie podwykonawcy lub dalszego podwykonawcy nie może przekroczyć wartości wynagrodzenia należnego Wykonawcy za wykonanie danego zakresu robót.
  5. Zamawiający nie ponosi odpowiedzialności za zawarcie przez Wykonawcę umowy z podwykonawcami bez wymaganej zgody Zamawiającego, zaś skutki z tego wynikające będą obciążały wyłącznie Wykonawcę.

§ 14

Konsorcjum, udostępnienie zasobów (jeżeli dotyczy)

1. Wykonawcy przystępujący do niniejszej umowy na podstawie umowy związanej w celu jej realizacji ponoszą solidarną odpowiedzialność wobec Zamawiającego, niezależnie od treści umów, które zawarli między sobą.

2. Zamawiający kieruje wszystkie pisma i oświadczenia jakie wynikają z realizacji umowy do Wykonawcy wskazanego w umowie konsorcjum jako Lider konsorcjum (podmiot upoważniony do reprezentowania konsorcjum oraz prowadzenia rozliczeń z Zamawiającym), a jeżeli Lider nie przyjmuje korespondencji lub nie prowadzi rozliczeń z Zamawiającym, do jednego z pozostałych członków konsorcjum, ze skutkiem prawnym dla wszystkich członków konsorcjum. Powyższe zapisy dotyczą również płatności dokonywanych przez Zamawiającego za zrealizowane roboty oraz za inne zobowiązania wynikające z niniejszej umowy.
3. Podmiot, który zobowiązał się do udostępnienia zasobów zgodnie z art. 26 ust. 2b ustawy Prawo zamówień publicznych odpowiada solidarnie z Wykonawcą za szkodę zamawiającego powstałą wskutek nieudostępnienia tych zasobów, chyba, że za nieudostępnienie zasobów nie ponosi winy.

§ 15

Wymagania dotyczące zatrudniania na podstawie umów o pracę

1. **Zamawiający na podstawie art. 29 ust. 3a ustawy wymaga zatrudnienia przez Wykonawcę lub podwykonawcę na podstawie umowy o pracę osób wykonujących czynności w zakresie realizacji zamówienia, jeżeli wykonanie tych czynności polega na wykonywaniu pracy w sposób określony w art. 22 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy. (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1666 z późn. zm.).**
2. Wymagania powyższe dotyczą pracowników wykonujących czynności w zakresie realizacji zamówienia – bezpośrednie wykonywania robót budowlanych w zakresie wszystkich branż przewidzianych w dokumentacji przetargowej tzn. wszyscy pracownicy fizyczni wykonujący roboty budowlane, operatorzy sprzętu, kadra techniczna za wyjątkiem kierownika robót (robotnicy budowlani, bitumiarze, operatorzy koparek, równiarek, walców i rozścielaczy, kierowcy itd.)
3. W terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy Wykonawca przedłoży Zamawiającemu pisemny wykaz pracowników Wykonawcy i/lub Podwykonawców ze wskazaniem stanowisk i czynności, jakie będą oni wykonywać, jak również przedłoży Zamawiającemu pisemne oświadczenie w przedmiocie niezatrudniania przez Wykonawcę i/lub Podwykonawców przez cały okres realizacji przedmiotu niniejszej umowy pracowników na warunkach nierespektujących obowiązujących regulacji prawa pracy, w tym wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę i/lub minimalnej stawki godzinowej. W przypadku jakiegokolwiek zmiany w zakresie pracowników realizujących zamówienie Wykonawca zobowiązany jest do przedłożenia zaktualizowanego wykazu pracowników na warunkach określonych w pkt 9-11.
4. Zamawiający ma prawo do kontroli spełnienia przez Wykonawcę wymagań, o których mowa w pkt 3 poprzez zbadanie rzeczywistych warunków zatrudnienia. Zamawiający ma prawo również żądać przedstawienia do wglądu niezbędnych dokumentów w tym zakresie, w tym kopii umów o pracę. Kopia umowy/umów powinna zostać zanonimizowana w sposób zapewniający ochronę danych osobowych pracowników, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (tj. w szczególności bez imion, nazwisk, adresów, nr PESEL pracowników). Informacje takie jak: data zawarcia umowy, rodzaj umowy o pracę i wymiar etatu powinny być możliwe do zidentyfikowania. Ponadto Zamawiający jest uprawniony do odebrania od pracowników oświadczeń w przedmiocie posiadania zawartych umów o pracę. Zamawiający może zwracać się także do Państwowej Inspekcji Pracy celem weryfikacji zatrudnienia pracowników realizujących przedmiot zamówienia. Wykonawca zapewnia Zamawiającemu możliwość przeprowadzenia identyfikacji pracowników wykonujących przedmiot umowy z ramienia Wykonawcy i jego ewentualnych podwykonawców zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
5. Niespełnianie wymogów, o których mowa w pkt 1 - 3, może stanowić podstawę do odstąpienia od umowy przez Zamawiającego z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy.
6. Nieprzedłożenie przez Wykonawcę wymaganych dokumentów i informacji zgodnie z pkt 3 i 4 będzie stanowić podstawę naliczenia kar umownych określonych w §8 ppkt 2.11.
7. Wykonawca zobowiązuje się, że przed rozpoczęciem wykonania przedmiotu umowy Pracownicy wykonujący roboty zostaną przeszkoleni w zakresie przepisów BHP oraz przepisów o ochronie danych osobowych oraz będą posiadali aktualne badania lekarskie, niezbędne do wykonania powierzonych im obowiązków.
8. Wykonawca ponosi odpowiedzialność za prawidłowe wyposażenie Pracowników wykonujących roboty oraz za ich bezpieczeństwo w trakcie wykonywania przedmiotu umowy.
9. Zmiana Pracownika wykonującego roboty będzie możliwa w następującej sytuacji:
  - 9.1. na żądanie Zamawiającego w przypadku nienależytego wykonania przez niego robót;
  - 9.2. na wniosek Wykonawcy uzasadniony obiektywnymi okolicznościami.

10. Wykonawca zobowiązuje się poinformować Zamawiającego w formie pisemnej o zmianie pracownika wykonującego roboty budowlane w terminie 7 dni roboczych od zaistnienia takiej zmiany.
11. Zmiana pracownika wykonującego roboty skutkuje zmianą Wykazu Pracowników wykonujących roboty i nie wymaga zawierania przez Strony aneksu do umowy.

§ 16

Zmiany umowy

1. Dopuszczalne są zmiany postanowień umowy w zakresie określonym w art. 144 ustawy PZP.
2. Zamawiający przewiduje możliwość zmian umowy, o których mowa w art. 144 ust. 1 pkt 1 ustawy PZP, które mogą dotyczyć w szczególności następujących przypadków:
  - 2.1. zmiana, w tym wydłużenie terminu wykonania zamówienia w związku z:
    - a. wystąpieniem okoliczności zaistniałych w trakcie realizacji zamówienia, a w szczególności zaistnieniem niesprzyjających warunków atmosferycznych (opady deszczu), kolizji z niezainwentaryzowanymi instalacjami i innymi elementami niepozwalających na wykonanie zamówienia zgodnie z warunkami wykonania określonymi w dokumentacji przetargowej,
    - b. koniecznością usunięcia błędów lub wprowadzenia zmian w dokumentacji przetargowej, jeżeli konieczność ta wynika z okoliczności, których Zamawiający i Wykonawca nie mogli przewidzieć w momencie zawarcia umowy,
    - c. koniecznością wykonania zamówień dodatkowych niezbędnych do prawidłowego wykonania zamówienia podstawowego lub innych zamówień powiązanych, których udzielenie i wykonanie stało się konieczne lub celowe i które mają wpływ na termin realizacji niniejszego zamówienia,
    - d. ujawnieniem niezainwentaryzowanych sieci uzbrojenia podziemnego lub naziemnego i koniecznością wykonania robót związanych z ich zabezpieczeniem lub usunięciem kolizji,
    - e. zawieszeniem robót przez Zamawiającego z przyczyn niezależnych od Wykonawcy lub wstrzymaniem wykonywania robót przez uprawnione organy,
    - f. działaniem siły wyższej (np. klęski żywiołowe, strajki generalne lub lokalne) mającej bezpośredni wpływ na terminowość wykonywania robót,
    - g. zaistnieniem okoliczności będących następstwem działania organów administracji lub osób indywidualnych, w tym niemożliwej do przewidzenia w momencie zawarcia niniejszej umowy konieczności przesunięcia terminu przekazania terenu budowy,
    - h. wystąpieniem niezależnych od Wykonawcy przyczyn technologicznych wpływającymi na realizację przedmiotu zamówienia i przyjęte rozwiązania technologiczne,
    - i. wystąpieniem okoliczności, których strony umowy nie były w stanie przewidzieć pomimo zachowania należytej staranności,
    - j. zaistnieniem innych okoliczności niezależnych od Wykonawcy, a mających wpływ na termin realizacji zamówienia,
    - k. zmianą przepisów prawnych obowiązujących w dniu zawarcia umowy, mającą wpływ na realizację zamówienia,
      - pod warunkiem wyrażenia zgody przez Zamawiającego; termin realizacji zamówienia może ulec wydłużeniu o czas trwania okoliczności stanowiących przeszkodę w realizacji przedmiotu umowy (w tym o okres niezbędny do przywrócenia warunków umożliwiających właściwą i zgodną ze sztuką techniczną realizację prac);
  - 2.2. zmiana technologii wykonania danego zakresu robót określonego w dokumentacji przetargowej pod warunkiem, iż nie spowoduje ona obniżenia jakości wykonania zamówienia, obniżenia trwałości i efektywności jego przedmiotu i wzrostu kosztów jego późniejszego utrzymania oraz pod warunkiem wyrażenia zgody przez Zamawiającego; zmiana taka musi zostać spowodowana uzasadniającymi je okolicznościami zaistniałymi w trakcie realizacji przedmiotu umowy, w szczególności:
    - a. pojawieniem się na rynku materiałów, sprzętu lub urządzeń nowszej generacji pozwalających na zmniejszenie kosztów realizacji robót, kosztów eksploatacji inwestycji lub umożliwiających uzyskanie lepszej jakości robót,
    - b. pojawieniem się nowszej technologii wykonania robót pozwalającej na skrócenie czasu realizacji robót, zmniejszenie kosztów realizacji robót lub kosztów eksploatacji inwestycji,
    - c. zmianą przepisów prawa lub obowiązujących norm powodujących konieczność zrealizowania inwestycji przy zastosowaniu innych rozwiązań technicznych lub materiałowych;

- 2.3. zmiany wymiarów, położenia lub wysokości części robót budowlanych, a także zmiany kilometrażu prowadzenia poszczególnych elementów robót drogowych, zmiany szerokości, długości i grubości poszczególnych warstw konstrukcyjnych z zachowaniem podstawowych parametrów przebudowy drogi oraz z możliwością obniżenia wynagrodzenia w sytuacji ograniczenia zakresu robót; powyższe zmiany muszą wynikać z warunków terenowych wynikłych w trakcie prowadzenia robót i/lub z błędów lub rozbieżności w dokumentacji przetargowej przekazanej przez Zamawiającego
- 2.4. rezygnacji z części robót jeżeli taka rezygnacja będzie niezbędna dla prawidłowego i racjonalnego wykonania przedmiotu zamówienia z jednoczesnym obniżeniem wynagrodzenia o wartość niewykonanych robót w oparciu kosztorys ofertowy Wykonawcy.
- 2.5. niezależne od stron zmiany dotyczące osób kluczowych dla realizacji umowy, w szczególności: kierownika budowy i/lub robót, a także inspektora nadzoru inwestorskiego; zmiana kierownika budowy/robót musi być uzasadniona przez Wykonawcę i zaakceptowana przez Zamawiającego, a kwalifikacje i doświadczenie wskazanych w zastępstwie osób muszą być co najmniej takie same, jakie były określone na etapie postępowania o udzielenie zamówienia (tj. w ramach określonych przez Zamawiającego warunków udziału w postępowaniu dotyczących zdolności technicznej lub zawodowej)
- 2.6. zmiana postanowień umowy w sytuacji wystąpienia zamówień dodatkowych z możliwością zwiększenia wynagrodzenia na zasadach określonych w § 6 pkt 8 w lub innych zamówień powiązanych, niezbędnych do prawidłowego wykonania zamówienia podstawowego, których wykonanie stało się konieczne lub celowe i które mają wpływ na realizację niniejszego zamówienia;
- 2.7. zmiana trybu realizacji zamówienia w zakresie:
  - a. rezygnacji z podwykonawstwa dla części zamówienia, którą Wykonawca wskazał w ofercie, że powierzy ją do wykonania podwykonawcy,
  - b. wystąpienia konieczności zmiany podwykonawcy dla części zamówienia, którą Wykonawca wskazał w ofercie, że powierzy ją do wykonania podwykonawcy, za zgodą Zamawiającego i z zachowaniem zasad dotyczących podwykonawców określonych w niniejszej umowie,
  - c. wystąpienia uzasadnionego przypadku konieczności realizacji przez podwykonawcę części zamówienia, której Wykonawca nie wskazał w ofercie, że powierzy ją do wykonania podwykonawcy, za zgodą Zamawiającego i z zachowaniem zasad dotyczących podwykonawców określonych w niniejszej umowie,
  - d. wystąpienia uzasadnionego przypadku konieczności zmiany podmiotów, na zasobach których opierał się Wykonawca wykazując na etapie postępowania o udzielenie zamówienia spełnianie warunków udziału w postępowaniu, za zgodą Zamawiającego i pod warunkiem, że odnośnie nowego podmiotu wykazane zostanie spełnianie warunków udziału w postępowaniu w zakresie nie mniejszym, niż wykazane zostało to na etapie postępowania o udzielenie zamówienia, a podmiot ten złoży pisemne potwierdzenie udostępnienia Wykonawcy niezbędnych zasobów na potrzeby realizacji zamówienia,- w przypadku zaistnienia nieprzewidzianych wcześniej przez Wykonawcę okoliczności związanych w szczególności ze zmianami organizacyjnymi, kadrowymi, problemami finansowymi, zmianami w zakresie całości prowadzonej działalności, czy innymi kwestiami mającymi wpływ na organizację procesu realizacji zamówienia po stronie Wykonawcy;
- 2.8. zmiany warunków realizacji i zakresu przedmiotowego umowy niezbędne do prawidłowej realizacji zamówienia związane z:
  - a. koniecznością zapewnienia bezpieczeństwa lub zapobieżenia awarii,
  - b. koniecznością spowodowaną zmianą obowiązujących przepisów prawa powodującą, że realizacja przedmiotu umowy w niezmienionej postaci stanie się niecelowa,
  - c. wystąpieniem okoliczności powodujących, że niemożliwe jest zrealizowanie przedmiotu umowy w założony w dokumentacji przetargowej sposób zgodnie z zasadami sztuki inżynierskiej, które nie były możliwe do przewidzenia w momencie zawarcia umowy,
  - d. zaistnieniem okoliczności leżących po stronie Zamawiającego, w szczególności spowodowanych zdolnościami płatniczymi, warunkami organizacyjnymi lub okolicznościami, które nie były możliwe do przewidzenia w momencie zawarcia umowy,
  - e. koniecznością wypadkowej modyfikacji zasad płatności wynagrodzenia umownego (m.in. wystawienia faktury, zasad i terminów rozliczeń i dokonywania płatności między stronami) oraz zasad i trybu odbioru przedmiotu zamówienia (m.in. rodzajów i terminów dokonywania czynności odbiorowych), wynikającą w szczególności z zasad instytucji dofinansujących lub zaistnienia innej okoliczności uzasadniającej wprowadzenie takiej modyfikacji,

- f. zaistnieniem niemożliwych do wcześniejszego przewidzenia i niezależnych od stron umowy okoliczności powodujących niecelowość, zbędność, czy bezzasadność realizacji poszczególnych elementów przedmiotu zamówienia z punktu widzenia realizowanego zamówienia, jego społeczno-gospodarczego przeznaczenia, czy interesu społecznego lub interesu Zamawiającego jako dysponenta środków publicznych, przy jednoczesnym obniżeniu wynagrodzenia umownego o wartość niezrealizowanych elementów przedmiotu zamówienia,
  - g. zaistnieniem innej niemożliwej do przewidzenia w momencie zawarcia umowy okoliczności prawnej, ekonomicznej lub technicznej, za którą żadna ze stron nie ponosi odpowiedzialności, skutkującej brakiem możliwości należytego wykonania umowy zgodnie z SIWZ;
- 2.9. porządkujące i informacyjne zmiany postanowień umowy, w szczególności związane ze:
- a. zmianą formy zabezpieczenia należytego wykonania umowy,
  - b. zmianą zabezpieczenia należytego wykonania umowy w związku ze zmianą warunków realizacji umowy,
  - c. zmianą danych identyfikacyjnych (w tym adresowych i teleadresowych) strony umowy i osób reprezentujących strony (w szczególności z powodu nieprzewidzianych zmian organizacyjnych, choroby, wypadków losowych);
- 2.10. zmiany o charakterze podmiotowym w zakresie Wykonawcy zamówienia, jeżeli po stronie Wykonawcy występują podmioty działające wspólnie, o których mowa w art. 23 i 141 ustawy PZP (np. konsorcjum, spółka cywilna) i w trakcie realizacji umowy wystąpią okoliczności uniemożliwiające lub utrudniające dalsze działanie wszystkim podmiotom tworzącym stronę wykonawczą, w szczególności, gdyby została ogłoszona upadłość lub otwarta została likwidacja jednego lub kilku z tych podmiotów – w takim przypadku dopuszcza się za uprzednią zgodą Zamawiającego przejęcie obowiązków Wykonawcy umowy przez pozostałe podmioty tworzące stronę wykonawczą celem dokończenia realizacji umowy na niezmiennych warunkach przedmiotowych;
- 2.11. zmiany postanowień umowy korzystne z punktu widzenia realizowanego zamówienia, jego społeczno-gospodarczego przeznaczenia, czy interesu społecznego lub interesu Zamawiającego jako dysponenta środków publicznych, a polegające m.in. na możliwości ograniczenia zakresu przedmiotowego umowy na skutek okoliczności niemożliwych wcześniej do przewidzenia, obniżenia wynagrodzenia umownego w przypadku ograniczenia zakresu przedmiotowego umowy, modyfikacji zasad płatności wynagrodzenia umownego w związku z realizacją płatności w ramach programów zewnętrznych i umów z instytucjami współfinansującymi lub kredytującymi realizację przedmiotu umowy czy zaistnieniem innej okoliczności uzasadniającej wprowadzenie takiej modyfikacji;
- 2.12. inne zmiany postanowień umowy związane z zaistnieniem okoliczności, których nie można było przewidzieć w chwili zawarcia umowy.
3. Każdorazowo zmiana umowy może nastąpić wyłącznie na podstawie aneksu sporządzonego w formie pisemnej pod rygorem nieważności.

§ 16

Postanowienia końcowe

1. Wszelkie spory, mogące wyniknąć z tytułu niniejszej umowy, będą rozstrzygane przez sąd właściwy miejscowo dla siedziby Zamawiającego.
2. W sprawach nieuregulowanych niniejszą umową stosuje się w szczególności przepisy ustaw: Ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (*tekst jednolity: Dz. U. z 2015r. poz. 2164. z późn.zm.*), Ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (*tekst jednolity Dz. U. z 2016 r. poz. 290 z późn.zm*) oraz Ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (*t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 380 z późn. zm.*) o ile przepisy ustawy prawa zamówień publicznych nie stanowią inaczej.
3. Umowę niniejszą sporządza się w czterech jednobrzmiących egzemplarzach: jeden dla wykonawcy, trzy dla Zamawiającego.
4. Integralną część umowy stanowią załączniki:
  - 4.1. Oferta Wykonawcy
  - 4.2. Dokumentacja przetargowa

Wykonawca

Zamawiający